Tilżês Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis").

„Tilżês Keleiwis", kas Pëtnyczią iżdûdams kaßtûja ant Bertainio Meto **50 Pen.**

Apsztelawimai yra nû bile kokio Posto priimami, arba ir paczoj Drukorijoj

J. Reyländerio bey Sunaus Tilżëje, Aukßtoje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67).

Apsakimai,

i Drukoriją Tilżës Keleiwjo funcziami kaßtûja po 10 Pen., Prisiulymai 15 Pen., uż kożną smulkeis Raßtais ispaustą Eilę. Gromatos dël Tilżës Keleiwjo patiës iżraßomos tampa i Tilżę, Fabrikstraße Nr. 13, parterre, nusiunczíamos.

Nro. 32. Tilżëje, 12. Augustą **1887.**

Ant 10. Nedëldienës po ßwentosës Traicës.

Ewang. Luk. 19, 41—48.

Jr kaip Jëzus prisiartino, iżwydęs Miestą werke dël jo, tarydams: Kad Tu żinotumbei, tay ir apmiślytumbei ßitame sawo Czëse, kas ant Tawo Pakajaus dera. Bet dabar Tawo Akims tai użslępta yra. Nës ateis Czësas ant Tawęs, kad Neprietelei Tawę ir Tawo Waikus, kurie su Tawim yra, apstos Pylimu, apguls Tawę ir prispaus Tawę iß wisû Szaliû ir sulygys Tawę su Żeme, ney Akmeni ant Akmens nepalikdami; dël to, kad ne ißpażinai tą Czësą, kuriame atlankytas esi. Jr iëjęs i Bażnyczią pradëjo jis iżwaryti toje Perkanciùsus ir Perdûdanciùsus ir tare jiems: Paraßyta yra: Mano Namai Maldôs Namai yra, bet Jus iß tû padarëte Razbaininkû Dûbę. Jr jis kasdien mokino Bażnyczioje. Bet wyriausieji Kunigai ir Raßtemokytieji ir Wyresnieji Żmonëse tykojo, jį nużawinti. Jr jie nerado, ką jam darytu, nësa wisi Żmones laikësi prie jo.

Jëzus Kartą Jeruzalës Miestui prisiartindams ir wisą jo Budawoniû Szlowę po sawo Akimis turëdams, nużiurëjo Dwaseje i busentyji Jeruzalës trudnaji Likimą. Jam tas Miestas teip prie Szirdiës buwo priaugęs, kaip wisos tos mylimoses Wietos, kuriose jis mokinęs buwo; jam gailu to gražiojo Miesto, kursai per ilgus Czësus daugel Żmoniû Mieris yra buwęs, pastojo; todël jis Aßaras dëley jo praliejo ir sake: Kad Tu żinotumbei, tai ir apmiślytumbei ßitame sawo Czëse, kas ant Tawo Pakajaus dera. Miestas sawo Pakajaus Priewoles niekados Iżganytojui gywam esant, o jau ir pirm jo, Praraků Czëse, nebuwo ißpażinęs; ßeip jis nebutu tyczíomis tą Malonę atgal stumęs, kuri jam per Kristu prisiuloma buwo. Wisas Iżganytojo Mokinimas tënay menkay Pasekimo te rado, kad norint ir pridëtoji Proce gana didi buwo. Daug Parizëußiû ir Raßtemokytiujû tënay gyweno, kurie Sawteisingume Żokaną ißpildyti dumojo ir Kristaus Mokslą nieku wertu, ji prie to dar peikdami, kad jis sawę per Mesiożiu pasidarę. Dabar Iżganytojui ßitus Smutkôs Żodżius kalbant, rods dar Czëso buwo; weikey ale tasai prabëgo, o tada parëjo sunkusis Atlankymas, kaip Rymionû Ciecorui Titui bewaldant Mete 70 po Kristaus Użgimimo Miestas apgultas ir nu wisû Pusiû prispaustas tape. Sunkesniôs Bëdôs Miestas niekados nebuwo matęs, kaip tûkart didziausiems Iżgastiems beponawojant ir Akmeni su Akmeniu sulyginant. Tas wiskas dël to nusidawe, kad Jeruzalës Miestas tą Czësą nebuwo ißpażinęs, kuriame nu Diewo Malonës atlankytas tape. — Kad Iżganytojis ßendien ant sawo Krikßczionystës nużwelgtu, tay jis berods dar ir daug Progôs rastu sakyti: Kad Tu żinotumbei, tay ir apmiślytumbei, kas ant Tawo Pakajaus dera, ßitame Tawo Czëse. Kaip tûkart, teip ir dabar dar Kristus tuleropay per sawo Tarnus Żmones ant Malonës Priëmimo pawadina; ale didziam Pulkui, nors Ewangeliôs Mokslas ßendien wisur aißkey yra apsakomas, dar paslępta pasiliekta, kas jam ant Iżganytingumo pareina. Tokie Raginimai ir Graudenimai nepasiliauja, o Swietas tikt nenor ant Wieżpatiës Balso girdëti, bet sawo placzioju Keliu toliaus i Prapulti eina. Tûkart pûle Kristaus karßtoses Aßaros dëley Jeruzalës Apjekimo, o uż ßendienißkaji Żmoniû Użsikietinimą prieß Wieżpatiës Wadinimus jis teipojau gana Tużbôs turëjo, kaip jis Getsëmanëj prakaitawo ir wisas Griekû Naßtas ant sawês użsiimdams nepasakomą Tużbą kentëjo. Kristaus Meile prieß wisus Żmones, teip senojo Czëso, kaip ir musû Czëso, lygi pasiliko; jis uż wisus yra dirbęs ir kentëjęs bey popirma jau ta Smutką pajutęs, kad tie, kurie Malonës dalywais pastoti galëjo, paskiaus i Prapulti nueiti nepriwalytu. Ar todël nekaip Jeruzalës Miestui, teip ir ßendienißkajei Krikßczionystei Bëdôs Czësas pareiti turëtu, kadangi Daugybe tą Atlankymą niera iżpażinusi, kursai jei per tuleropus Mokinimus iżganancziojo Ewangeliôs Mokslo nusidawe? Beje, mes ne galime żinoti, kokius wirßutinius Bëdôs Stonus musû Krikßczionyste busenczíame Czëse pertriwoti turës, juk pats Kristus apie Swieto Galą kalbëdams nu didziôs Prispaudôs Czësû kalbëjo, butent, kad wiena Karalyste prieß kitą, ir wiena Giminë prieß antraję pasikelsenti ir kad nepasakomi Wargai Swietą atlankysentis; ką pażenklina ale wisos tokios Sunkenybes prieß tą amżinąji Wargą, kursai kartunta Prapûlimui Padûtusius użpuls? Dar tebiera Malonës Czësas ir kożnas, kursai Diewo Balso klauso, gal busenczeses Sunkenybes iżwengti. Kam todël Dużiôs Iżganymas Rupesczíû padaro, tas te atwalnyja sawo Szirdi nu wisokiû Neczystumû pagal Kristaus Paweikslą, kursai iß Bażnyczíôs wisus Perkanciùsius ir Pardûdanciùsius iżware ir Diewo Namus wël Maldôs Namais padare. Tokeis Namais tur ir Żmogaus Szirdis pastoti, jeib Diews wienat joje sawo Buwi galëtu pasidaryti. Kas Wieżpaczui sawo Szirdi yra paßwentinęs, tas nepriwalo pareisenczíojo Sudo bijotis; nës tasai prie Diewo Apteisinimą randa per Kristaus Iżganymo Darbą. O kad ir wisokie Iżgaszczei ir Wargai Swietą baugintu, tay tikt toks Diewui pilnay Pasidawusysis Pakajuje gal pasilikti, żinodams, kad Diewo Kerßtas ji neatsiekęs; nës toksai Żmogus jau Czësu buwo apmiślyjęs, kas ant jo Pakajaus dera. „Kad Tu żinotumbei, tay ir apmiślytumbei ßitame sawo Czëse, kas ant Tawo Pakajaus dera," ßitas Wieżpatiës Raginimas testow mums wisuczës po Akiû.

Kas paskutiname Czëse Swiete nusidawe.

Iż Wokietijôs.

Berlyne, 2. Aug. Iż Gasteino yra raßoma: Wieżpats Ciecorus wakar paprastojoj Adynoj sawo Maudymą atliko, kursai pagal Rodą Liekoriû pirm keliû Dienû ant 18 Miniutû pailgintas tape. Po Maudymo Użbaigimo Ciecoraus ant teip wadinamojo Ciecoraus Tako pasiwaikßtinëti ëjo. Paskiaus klausies Ciecorus Maudymo-Palocziuje Praneßimams Growo Perponcher bey Geheimroto v. Wilmowski. Wakare pirm to Ciecorus Pakwietimui Growënës Lehndorff ant Wakarënës sekęs buwo. — Kaip dabar twirtu Dalyku iżstrode, Esterelkiû Ciecorus su sawo Palydëjimu 6. ß. Pëtû Laike ant Apsilankymo prie Ciecoraus Wiliumo i Gasteiną parkeliaus, keta ale jau Wakare sekanciosës Dienôs iß ten wël atgalsugryżti. Teipjau 6. ß. M. ir Zaksû Didercikëne iß Weimaro ant Atsikwapstymo i Gasteiną parkeliauti ketanti.

— Karaluno Sweikata yra dabar, kaip iß Londonės wienai Berlynißkai Ceitungai kad raßoma yra, teip toly pasigerinusi, kad tolians plateſni Praneßimai nepriwalu yra pastoję. Teip Kaklas, kaip ir Balsas kūne powisam priwalingaji Drutumą tur, ney jokio Ißaugimo Kakle niera matoma. Balsas tikt dar dėley Akylumo czėdyjamas tampa. Wisotinasis Karaluno Pasilaikymas yra labay gers. Iß Ems yra raßoma, kad Karalunas su mażu Lydėtojū Pulku 16. Augustą tėnay parkeliauses, jeib ant Wasarōs Uždaigōs dar sawo Sweikatą stiprintu. Paryzißkoji Ceitunga „Figaro“ ßendien sawo Skaitytojiems tą pramanytaję Zinę pargabeno, kad pastutinioſe Dienoſe Karaluno Pasilaikymas labay pikts esąs pastojęs. Kaip miſlytis galime, prie ßitōs Zinios ney wiens Zodis Tiesōs niera.

— Princeſe Wilhelm yra su sawo trimis ſeniauſeis Sunais, Princais Wiliumu, Fridrikiu bey Adalbertu, wakar Wakare ant Zėg. 9 iß Potsdamo ant Salōs Wyk ißkeliawuſi. — Princas Wiliums ßendien po Pėtū ant Zėg. 1 ir 50 Miniutū i Tyrolerių Zemę ißkeliawo, jeib tėnay ant Kalno-Ożių Medzioklės pasidūtu.

— 4. Aug. Ciecorus yra Infanterijōs Gendrolui, Growui Blumenthal, ſekantyji Raßtą prisiuſdinęs: „Aß ißtariu Jums ant 30. ß. M. — tōs Dienōs, kurioj pirm 60 Metū Jusū aukßtū Užpelnimū bey didziōs Garbės teip bagotingasis Szlužmōs Czėsas prasidėjo, sawo ßirdingiauſius Palaimōs Nuwelyjimus ir welyju, kad Mano drauge pridėtasis Abrozas Jums dar ilgay, o potam ir Jusū Waikū Waikams po Akimis ſtatytu, kaip Jusū Karalus Jusū aukßtojo Užpelnymo prie Paimėjimo trijū ßlowingū Karū ir Jusū wiſiems Czėsams ant Waisto Garbės Toblyczių užraßytujū Szluzbū wiſuczės su ßirdinga Dėkawone ir aukßtu Prisipazinimu minėjo. Teip ilgay, kaip Diewo Wale dar mumis podraugey prie wiens antro paliekta, wiſados Jusū dėkingasis Karalus Wiliums.“

— Hollanto Karalus nu wieno ßweicerißko Laikraßczio kaip labay ſergalings pażenklinamas tampa. Prie ßitōs Zinės tuluſe wokißkai Waldzei artimuſe Laikraßcziuſe dar ſekantyſis Paminėjimas pridedamas yra: „Piktoſes Zines apie Pasilaikymą Hollanto Karalaus per Tiesą ißſirodo. Kad ir ne tieſog Gywaſtiės Priegada randasi, tay tikt Karalui aukßtoj Senatwėj ſtowent, galims Daikts yra, kad Liguſtumas umay ant pikto Galo ißeiti gal. Karalus, kaip žinoma, tikt wienq Dukterę tetur, ſeptyniū Metū ſenaję Princeſę Wilhelminę, kuri wienatije Arwėne holländißkoſės Karunōs pastos. Didercikyſtėj Luksemburg ale, kur teip wadinamasis ſalißkasis Zokanas giliūja, ji Arwėna niera, bet ta Didercikyſte po Karalaus Smertiės Nasawōs buwuſiam Ercikiui pripūla, kurio Arwawimo-Teiſybe be jokio Abejojimo yra. Berlyno Ceitungos kaip twirtą Daiktą priima, kad wokißkoji Regierunga ßitai Arwawimo-Teiſybei priſipażys ir Ercikiui Adolfui nu Naſſawōs prie Paſiſpyrimo ant ßitōs Teiſybės pagelbės. Prancuzai ale nenorentis prileiſti, kad Nasawōs Ercikis Luksemburkio Didercikiu pastotu, jey Hollanto Karalus pasimirtu, jie norentis Luksemburkį Belgionams priteikti. Wiena belgißka Ceitunga „Etoile Belge“ (t. e. Belgijōs Zwaigzdė) wadinama, raßo ßioſe Dienoſe: „Nasawōs Ercikiui ant Luksemburkio Kandidotu bepastojant pasidarys ant wiſū Pusū Prießtarawimai.“ Luksemburkis kitai Zemei ne kaip Wokietijei dėl tōs Priežastiės turys priglaudziamas buti, kadangi Didercikyſte wiſotinay „prancuzißka“ Zeme esanti; tūmi wirßuy minėtasis Praßymas ißguldomas yra. Szitas Ißſitarimas ale powiſam Netieſa yra, nės ſtatiſtißkieji Suſtatymai mums ißrodo, kad Luksemburkio Gywatininkai kūne iß wiſo wokißkōs Giminės yra. Tarp tū 213000 Gywatininkū, kurie Dußiū Skaitymę 1. Decemberi ſuskaitomi tape, tikt kokie 3- iki 4000 tebuwo, kurie prancuzißkay kalbėjo.

— Treczioji Prowa dėley Zemės Ißdawimo prieß prancuzißkus Szpionus, kurioj Präfekturōs Sėkretiers Cabannes bey keli apatini Urėdininkai Sztrasburkio Präfekturōs ant Apkaltintujū Sūlo pareis, weikey po Užbaigōs Geriktės Atlaikōs Czėſo po Reichsgerike wedama bus. Kaip ikißiol girdėti gauname, apie Darbus prancuzißkujū Szpionū ßi Syki dar ſwarbeſni Iſtreißkimai nuſidūs, nekaip pirma atliktojoj Prowoj prieß Klein bey tojo Draugus.

— Wiena Sztrasburkißka Ceitunga apie ſekantyji Nelabumą prancuzißkoſės Regierungōs prieß wokißkąji Gewerbės Stropumą praneßa: Miestelyj Embermenil pas Lūneville eſanczioji Popieriaus Fabrike, nu Brolių Weisbach wedamoji, pirm kelių Nedėlių ant Apſtundimo kelių prancuzißkū Laißkū per Paliepimą Präfekto Szuerb Mieſte Nancy uždaryta tape. Apturėtojei tōs Fabrikės labay didzę Iſkadą tur, daugiaus kaip 100 wokißkū bey prancuzißkū Darbininkū yra ſawo Dūnōs nuſtokę ir i Pawargimą nuſtumti. Broliudu Weisbach yra prie Gruntawojimo tōs Fabrikės wiſus zokanißkūſius Praßymus atlikuſius, ikitol su prancuzißkoſioms Wyriauſybimis powiſam Pakajuje gywenusiu ir wiſoj anoj Szalyje tokioj Garbėj ſtowėjusiu, kad anſai Paliepimas ne dėley perſonißkū Dalykū, bet dėley Paſipriežyjimo prieß Wokieczius bus ißleiſtas tapęs.

— 5. Aug. Laikraßtis „Nordd. Allg. Ztg.“ pagal ißtikimas Zines tus Nepakajawimui Priežaſties dūdanczių ſius Praneßimus ſwetimū Laikraßczių, pagal kurius Ciecoraus Pasilaikymas ßlektyn esąs ėjęs, su Twirtumu per Pramanymus ißtaria. Ciecoraus Pasilaikymas yra labay ßaunus, Syla imanytinay pasididino ir wiſos kitos Zines, kurios tam prießais ką pasakoja, yra netikros ir be jokios Priežaſties i Swietą ißleiſtos.

Iß Eſtereikijōs bey Ungarū.

Wyne, 1. Aug. Iß Malborghetto yra raßoma: Policija ſurado Miestelyj Lecce tris Bombū Paslėpimus; tuleropi Suėmimai dėley to yra nuſidawę; Mieſte Ferrara tape daugel Apſalymū nu Policijōs atimta, kuriuſe Iſtrijōs bey Dalmacijōs Prowinca, kaip ir Miestas Trieſt per italiėnißkus ißßaukami tape.

— Popiežus Leo ant sawo Jubiläumo-Szwentės iß Wyno ſunku iß Auksu taiſytą ir su Dėmantais ißgrožintą Kryžiu gaus, kurio Wertybe ant kokių 100000 Auksinū pareis. Eſtereikių Ciecorus yra tam Dalykui 20000 Auksinū dowanojęs; likuſoji Dalis bus nu Eſtereikijōs Bagoczių ſudedama.

— Princas Ferdinands nu Koburkio yra nu sawo galutinio Apſiėmimo, tūjau i Miestą Sofia ißkelauti, tikt wėl atſikreipti dawęs. Szendien pirm Pėtū atėjo antrasis Rodininks turkißkoſės Paſiuntinystės Wyne, Nusred Bey, i Koburkio Palocziu ir idawe tėnay eſanczlam koburgißkam Hofrotui Goemoery wienq Raßtą, jeib Namėj n'eſanczlamjam Princui Ferdinandui padūtu, kuriame Raßte Princas ant jo pirmutinujū Ißſitarimū, kad pagal Zokanq elgtis norys, nurodomas yra; priegtam ir dar pridedama yra, kad Turkū Waldzia labay apgailėti turėſenti, jey Princas be Pritarimo wiſū Eyropōs Maciū i Bulgariją trauktu. Princas nu Staigumo tame Dalyke labay turys ſaugotis. Po Pėtū ſujėſkojo turkißkasis Paſiuntinis Saadullah Paßa perſonißkay pati Princą, jeib ſu jūmi Burna ſuſikalbėdams daugiaus ant to nurodyti galėtu, kas jau atſiuſtame Raßte buwo raßyta. Ikißiol dar niera žinoma, ką Princas iß Turkijōs Graudenimo ißſidarys. Miſlyjama, kad Princas ſawo Iſkeliawimą wėl toliaus ant ilgeſnio Czėſo paliksęs. — Szicziou dabar ta Paſkalba praſiplatino, kad Princas nu Koburkio ſu Natßewitß bey Stranſky ßendien i Bulgariją ißkeliawęs esąs.

— 3. Aug. Wiens ėſtereikißkas newiernas Posto Urėdininkas, Wardu Zaleski, kurſai daug Piningū ſawo Urėdą pilnawodams nuſlėpęs ir potam ſu tais i Amėriką ißbėgęs buwo, tape nu amėrikonißkoſės Sudziōs Mieſte New-York Eſtereikių Regierungai ant Pakorawojimo ißdūdamas; jisai ßendien i ſawo Tėwißkę per Jures atgalgryßti turės; Policijōs Urėdininkai iß Wyno Miesto ji palydės.

— Du Szpionu, kuriudu kaip rodos Maſkolių Samdininku yra, butent wiens Prancuzas, Wardu Adolf Carabet, bey wiens Maſkolus, Wardu Jozėpas Salowikt, wakar Lemberkio Priemieſtyj Hohoſko ſuimtu tape. Judu pirm 3 Mėneſių i Hohoſto parėjo, kur jūdu Maluną bey Dirwą nuſiſambe ir labay daug Apygardėj aplinkų baſtės; Policija ant judwiejū per dwi Nedėli babojuſi buwo, ikikol jūdu galiauſey užklupo.

Iß Prancuzijōs.

Paryze, 3. Aug. Prancuzijoj wėl wiena nauji Repetyrgiwiera ißraſta yra ir, kaip miſlytis galime, Prancuzai ſu didze Burna apie tą naujyji Iſtradimą kalba, kurſai Wokieczius su sawo Iſtradimu powiſam Užpakalyj paliektąs. Pas Miestą Bourges paſtucziauſey laikytasis Szowimo Bandymas Szaunumą to naujojo Itaiſymo pilnay ißrodęs. Trys Giwierū Fabrikes Dieną ir Nakti ſu Gatawojimu tū ßwieżujū Repetyrgiwierū Darbo turenczios. — Tikt palaukime ale ilgiaus, ar ne ſu toms Giwieromis lygey eis, kaip ſu iß Pradziōs be Galo pagirtoſioms Melinit-Bomboms.

Iß Englanto.

London e, 3. Aug. Urwa arba Tunnellis po Jurū Rankowe tarp Prancuzijōs bey Englanto (Pas de Calais) dabar tikt nebibus budawojama. Engliſkasis apatinyſis Deputiertbutis Užmanymą apie toleſnius Bandymus dėley Budawojimo anōs Urwōs ſu 153 Balsais prieß 107 Balsus atmete.

Iß Italijōs.

Ryme, 4. Aug. Paſimirimas buwuſojo Miniſterprėzidento Depretis yra wiſą Italiją i didzę Smutką pargabenęs. Wiſi italiėnißkieji Laikraßczei ißliudyja, kad nu pat Paſimirimo didziojo Garibaldzio bey Cavour ney wieno Italiėnerio Smertis (Wiktoro Emanuėlio berods ißimant) toki wiſotiną Gedėjimą n'eſąs padarę, kaip wirßuy minėtojo Nabaßtininko. Mieſtas Stradella, kuriame Nabaßtininks gimęs yra, apſiėme jam Paminklą paſtatydinti; Zemės Saimas keta ne menką Piningū Szmotą ant to pridėti. Neſuſkaitomos Depeßes nu Wyriauſybių bey ßioliū Perſonū i Stradella pareina. Į tą mażąji Miestą tiel daug Zmoniū ſuſiėjo, kad tulaſis Nakwynės nuſtokſta. Ypatißkay ant to nurodoma yra, kad wokißkasis Karalunas Apgailėjimo-Depeßę atſiuntęs. Miniſterei Seredōs Wakare i Stradella ant Palaidojimo ſuſieis. Tie Zalnierei, kurie Lawontruki palydėti turės, aplink Mieſteli Kwartieras tur.

Wakar iwelyjo ir Rymo Miesto-Rota 100 Tukstanczių Lire ant Pastatymo wieno Paminklo Ryme Nabaštininkui ant Garbės.

Stradella, 4. Aug. [Depretio Palaidojimas.] Nu pat ankstybo Rytmeczio Mieste didis Kribždėjimas ponawoja. Daugel Gedėjimo-Fonių Ulycziose iškeltų yra. Langai yra jūdaу apdengti ir su Nabaštininko Abrozu išgrožinti. Rytmetyj Zalnierei sustojo, jeib Ulycziose sawo Wietas iimtu ir tūmi prie Ejimo bey Wažiawimo Dawadą darytu. Ant wieno Sykio ypatiški Gelžkeltrukei iš Miestų Pavia bey Turin su Deputiertais ir Senatoreis, o ir wiens Trukis su Ministereis bey wisokių Wyriausybjų Wieteninkais iš Rymo parkeliawo. Princas Amadeus ant puse dewyniu Zėgoriaus i Nabaštininko Namus nukeliawo. Ant Zėg. 11 pirm Pėtų Lawontrukis pirma apsakytame Dawade traukti pradėjo. Wisur Gailestis matomas yra; tikt katalikiškieji Kunigai nu šitų Laidotuwjų powisam atstu pasliko.

Iš Maskolijos.

Petersburkyj, 2. Aug. Smertis paskutiniuse Metuse Swiete sawo Darbą prowydams ir daugel tujų pawadinęs yra, kurie Waldonysczių Wyšakyj stow arba Polytikos Wades sawo Rankoj laiko. Ne wisados jis Išskadą, bet daug Kartų ir Palaimos tūmi Swietui padaro. Wokiškamjam Ciecorui bey jo Laimėjimų Draugdalininkams dar wis sawo Urėdą be pilnawojaut ir i tokę Senatwę parėjus, kuri daug aukštesne nę nu Psalmisto paminėtaję yra, Smertis tarp Eyropos „Karo Partijos" wieną po kito su sawim pasiwadina. Kaip koks Diewo Pirštas mums tai pasirodyti tur, kad ansai Pagiežos Apaštalas Gambetta Prancuzijoj, potam Smarkauninkas Skobelew tarp Maskolių, kaip ir Wokiecziems neprietelišasis Aksakow po kits kito iš Gywastiės atstoti turėjo, kurie wisi Pakajų irikdinti geidawo. Pirm kelių Dienų pasimire dabar Maskolijoj ir Wokiecziu Newydonas Katkows, kuri ypaczey Prancuzai iš geray pažystamos Priežastiės i sawo Szirdi buwo isiglaude. Katkowo Palaidojimas, kiek po pirma numanyti galime, sekanczeje Subatą nusidus. Tris Dienas pirm sawo Smertiės Nabaštininks dar wiena maloningą Depešę nu Maskolių Ciecoraus gawo, iš kurios paskutinioms Adynoms Palinksminojimas pasidare. Nu swetimujų Ceitungų Wyneriu Laikraszezei nu jokio Gedėjimo atsilaikydami teipo raszo, kad iš tokio Atsitikimo Eyropa ne galenti nusiminti, kursai Panslawistams Baimės ir Szirdperšos padarąs. Tikt czekiškieji Laiškai kitokę Kalbą wartoja, jie pasigudzia labay apie tą sunkuji Prapuldymą lukrauja ale prie to, kad Katkowo Dwase su jumi i Dūbę nepareisenti, bet laimėdama ant wisų slawiškujų Žemjų išsiplėsenti. Paryziškieji Laikraszczei tam ligioj Dumoj raszo, ypaczey Ceitunga „Intransigeant," kursai apgailedams ant to nurodo, kad Katkows pirm wisako Wokiecziu Repretelus buwus. Pridedama dar yra, kad Wokieczei bey Englenderei rasi tie wienatijie tebusentis, kurie pasidziaugsentis, kad Smertis jų didziausyji Prieszininką atėmęs. Ant Užmanymo nekurio Lockroy Wieteninkai prancuziškujų Laikraszczių wieną Deputaciona su Wainiku ant Katkowo Palaidojimo i Moskawą nusius. Wisų Partijų Ceitungos tam Užmanymui pritara. Wienok pirma dar palaukti turime, ar maskoliškoji Regierunga prileis, kad šitos Laidotuwes ant didzio polytiško Išsireiškimo panaudojamos butu.

— 5. Aug. „Bėrzės Ceitunga" sakos girdėjusi, kad aukšteisuiuse Regierungos Walsczіuse per galimą Dalyką laikoma esą, prie Wartojimo naujojo, dėley Swetimujų išleistojo Zokano kelis Nulengwinimus iwelyti. Paliepimas dėley Attolinimo swetimos Žemės Zmoniu iš jų Urėdu prie Wyrausybjų bey Kupczystėje neturys iš Pradzios dar pildomas buti, potam esą padawadyta, kad tiems Knpcziems bey Industrijos Wyrams, kurie maskolišKais Padonais nor pastoti, šitas Perstwertimas kiek galima palengwinamas butu.

Moskawoj, 6. Aug. „Mosk. Ceitunga" išplatina wieną Ciecoraus Depešę, kurioj šisai Katkowo Naštei po Prisipažinimu apie Nabaštininko Užpelnymus sawo Apgailėjimą ištaria.

Iš Gryku Žemės.

Atėne, 27. Jul. [Kowa tarp Plėšikų bey Zalnieriu.] Wakar po Pėtų tape wiena iš 14 Wyrų pasidaranti Plėšikų Gauja nu wieno Pulko turkiškų Zalnieriu wiename dwi Myli nu Katerynos aistu gulenczіame Kieme pas Jurų Krantą tarp Olympaus Kalnyno bey Miesto Solonichi i Ankštumą suspriausta. Po dwiejų Adynų ilgos didzios Kowos tape deszimt Plėšikų, tarp kuriu ir jų Wyresnysis rados, nugaloti; kiti pasilikusieji keturi Plėšikai pasprudo šalin. Nu Zalnieriu du Wyru negywu ant Wietos pasiliko ir aštuni ironyti tape. Galwos tų deszimt nuziudytujų Plėšikų tape i Katerynų nugabentos. Wisoj Paszalėj Olympaus-Kalnyno rodos Plėšikų Gaujos kribždėti kribždanczios.

Iš Lietuwos bey abiejų Prusų Prowincių.

Tilžėje, 4. Aug. Dragunų Regimentui jau pirm kokių 14 Dienų ant Manėwerto ištraukus yra dabar ši Rytmeti ir Pestininkų Bataljons su Gelžkeltrukiu i Karaliaucziu iškeliawęs.

— [Gera Roda Zalnieriems bey Pjutiės Darbininkams.] Dėley Karszczio Apwaliojimo apsako wiens aukšts Oficyrs Zalnieriems Istaisimo-Dawadus prie ilgesnio Marszierawimo, kurie ir Ciwilistams naudingi ir Padabojimo werti yra. Apie Priprowas, kuriomis Burnos bey Liežuwjo Išdziuwimą atlaikyti galima yra, jis teipo sako: Kad mažą Cibulės (Swogunos) Ripą arba Stukelį tarp Lupų arba ant Liežuwjo pasiimi, tay Liežuwis neišdziusta ir Burnos bey Nosės Gysleles iš to nauji Atgaiwinimą gauna. SpanišKame Waiske ant Paweikslo šita Priprowa labay tankey wartojama yra. Dar stipriaus mažas Stukelis Szešnago prowyja. Kots medinojo Szešnago, kursai tankey prie Kelio randamas yra, tarp Lupų bekramtinėjant, Gysleles Burnoj atgaiwina. Lapas arba Kots medinujų Rukštynių teipjau naudingu išsirodo, je ir koznas Zolės arba Jawų Kotelis tarp Lupų bey Dantų smagu Prowyjimą padaro ir nedūd Burnai išdziuti.

Tilžėje, 8. Aug. Paskutinysis Mėnesio Aptemimas šiczion tikt ant Walandos tebuwo matomas, kadangi Menų nu Debesių iki po Zėgoriaus 10 apdengtas buwo ir potam ant Walandos tepraszwito. — Wisotinasis Saulės Aptemimas mums dabar wis arcziaus pareina. Kaip Skaitytojei zino, tasai 19. Augusta Rytmetyj ankšti po Saulės Uztekėjimo nusidus. Tilžėje Aptemimas wisotinas nebus, wienok n'aptemusioji Dalis tikt labay menka tebus; kas pilnaji Aptemimą, kad ir tikt ant kelių Miniutų, matyti nor, tur i Kraupiškius, Mėlaukius, Skaisgirius, Lengwėczius, Wiszwilę, Isrutę, Goldapę i. t. t. nukeliauti; jau ir Zilinse bus Aptemimas pilns matomas, Klaipėdoj wienok nu jo nieką nebus matoma. Tilžėje uztekės Saule ant Zėgoriaus 4 ir 34 Miniutų, o jau po 4 Miniutų bus matoma, kaip Menų Saulę apdengti pradės, jey Oras czystas bus. Ant gero Apžwalgymo reik aprukytus Stiklus pasirupinti, kurie geriausey tūmi pataisomi yra, kad Stiklą Walandą ant degancziės Lampos laikai. Saulės Szwiesa ney wieną Akies Mirksni be Sargybės esanczioms Akims nebus pakelama. Wisas Aptemimas truks koki dwi Adyni. Nieks te neužsigaiszta, 19. Augustą ankšty atsikelti! nės ney šime, ney ateisenczіame Szimtmetyj nebibus Saules Aptemimas matomas. Czėse to Aptemimo Notura dywną Izwilgi parodys; pagirtasis Zwaigzdininkas Secchi yra Mete 1860 wisotiną Aptemimą matęs ir ji šiteipo aprašęs „Wisi Daiktai aplink mumis priima kitoki Parwą ir wisa Notura parodo trudną, tamsu ir kūne grumzdanti Abrozą parodo; graziausis Zolės bey Medziu Zalumas persikeiczia i pilką Parwą, Oro Aukštume netoly Saulės Dangus kaip koks Szwins pasirodo, o cze, kur Dangus su Zeme rodos susieinąs, geltonokas Zalumas yra matomas. Zmogaus Weidas gauna Lawono-Parwą, kaip kad jisai prie deganczio Szpyrtausо Liepsnos liūbj pasirodyti, Oras šaltesnis pastoja ir wisa Gywastiės Syla rodos Noturoj menkyn einanti. Prie to wisotinas Tykumas ponawoja, Paukštelei pasislep ir Wabalai bey Muses ir Warmai prapūla."

Heinrichswaldėj, 4. Aug. [Balamutyste.] Wakar ant musų Amtsgeriktės wiens Wyrs atgabentas tape, kursai Razbajystei prilygstanti Darbą išprowyjęs yra. Ukininke, Naštė Westphal Kreywėliuse butent Rytmetyj ant Ganyklos tris Arklius nudurtus ir septynis kitus sunkey pazeistus atrado. Tūjau mislyjama buwo, kad Piktadėjis tas Geikneris bus buwęs, kurs dabar suimtas randasi. Jisai Dieną pirm to nu musų Amtsgeriktės prasudytas buwo, kad iš Geikneriu Buto jo Gaspadinės tūjau turys ištraukti, kadangi jis po Smertiės Gaspadoriaus W. pasilikusejei Naštei niekados nebibuwo klausęs. Tūjau todėl wakar Rytmetyj apie tą baisujį Darbą Szandarui S. Naujojoj Zine dūdama buwo, kursai prie ano Geiknerio Namų PerjėšKojimą laike. Szisai ale nu to Darbo niekę nenorėjo žinoti ir atsiliepe, kad praėjusoj Naktyj miegojęs. Kaip ale jo Moteriške perklausinėjama tape, ji išsipažinos, kad jos Wyrs Naktiės Laike Namėj n'esąs buwęs, parode ir wieną kruwiną Szpyki bey su Krauju apterštus Rubus. Potam tape tas nežmogiškasis Mucelninks i Kalėjimą ikištas, kur jis iš Pradzios beroda toliaus gynės, galiausey ale wiską išsipažino.

Szwartnortėj, 1. Aug. Paskutiname Czėse yra su Meškere daug Ungariu sugautų tapus, todėl ir Zwejybos Užweizdėjimo Wyriausybe iwelyjusi yra, kad Ungariu Wentarei ašitunes Dienas anksciaus gal buti išbedami. Nors taigi daug Ungarų sugauta tampa, tay šiczion ant Stalo ney wieną negauname pamatyti; nės jau ankšty, Rytmeczio Laike, sugautieji Ungarei nu Pirkėjų i Kurbus supakojami ir su Dampšiepiu „Cranc" i tolimają Swietą išsiunczіami yra. — Po ilgo Laukimo dabar tas Paliepimas parėjo, kad Bagariawimas šiczion wėl tur prasidėti, o Darbas teip toly, kiek Zmoniu ant to pritenka, ir iš tikro yra prasidėjęs. Kaipweik pritenkąs Zmoniu Skaitlus susiėjęs bus, taps Darbai iš wiso ant Mariu pradedami. Zine apie Darbo Wėluzėmimą šiczion daug Dziaugsmo padare.

Apsakimai.

Dantu Darbawiete
nu **M. Karpes.**
Kunstißkas Dantis, Plombierawimus, Dantû Pertaisymus
Tilżėje, Aukßt. Ulycz. Nr. 52
(ßale Posto).
Nepasiturenczius
prisimu aß kasdien, tikt Nedėldieneje ne, nu Zėgoriaus 8 iki 9 Rytmetyj.

In unserem Verlage ist soeben erschienen:

Keleiwio Zodis
apie tris Kaliejimus Powilo
nû
Dr. M. Frommel,
Wyrauso Wyskupo ir Konsistorialroto Celleje.
Ż lietuwißka Kalba iżwerstas
nû
Dangßaczio,
Mokitojaus Użballûse.
Preis 20 Pf.
J. Reyländer & Sohn.

Marczioms
jodu Kaßmyru,
jodu ir wiseip parwotu Szilku,
Wyneriu Skepetu bey Katiekiu
priwelyja su Pakarnumu
D. Peteraitis
Tilżėje,
Wokieczių Ulyczioj Nr. 14.

Budawoniu Reikmenes!
Stogo-Czerpjas (Dakpanes), Uzwirßawimo-Akmenius, Cementą, Kalki, Gipsą, Murininkû Nendres, engl. Szamott-Akmenius, Szamott-Miltus, Ugnies-Moli, Drotnegeles, Langû bey Durû Apmußimus, Wirimo-Plotes, Kepimo-Kakalius, Kakalių Duris ir. t. t.
prisiulo didziausame Ißsiskyrime.
Carl Manleitner,
Tilżėje.
Primin. Czepat ißilges Stogo-Czerpjos (Dakpanes) bey senos Stogo-Szerpjos ant Kakalių Statymo.

Langu Stikla
(balta **reynißka** bey pus-balta **pomerißka**)
prisiulo wisokiose Zortose ant **pigiausiû** Prekiû
L. Bartenwerfer,
Tilżeje.
Wokieczių Ulycz. Nr. 66.

Pigey! Pigey!
Didzes Riebsilkes,
= Ihlen-Silkes
Szwieżes
Mathies-Silkes
twirtay suskėgtose didziose ir mażose Baczkose bey pagal Skaitliu prisiulo
Angust Mickiun,
Tilżėje.

Musû Drukorijoj yra sekantieji
Raßtelei
ßdrukawoti ir wisuczės ant ßale priglaustûjû Prekiû pardûdami:

1.	Sugryżims pas Tėwą	5 Pf.
2.	Iżgelbėjims iß didżos Priegados	5 "
3.	Jėzus, Griekininkû Prietelis	5 "
4.	Per wėlay	5 "
5.	Ar tu esi gataws?	5 "
6.	Allėluja!	5 "
7.	Du Kelei ir jû Galai	5 "
8.	Susikalbėjims prie Stalo	5 "
9.	Apdumojimas Wisiems iżganyti pastoti Norintiems	5 "
10.	Meldzems dar Syki skaityk!	5 "
11.	Mierny stės Zėgnone iżguldyta per piktus Pasekimus Nemierny stės	10 "
12.	Aß ne turu Czėso	10 "
13.	Cze tikt ėsam czėsißkay, Bet ten busim amżinay	10 "
14.	Wieżpats ateis Dangaus Debesyse, su dide Szlowe ir Mace Swietą sudyti, ir wisi ßwenti Angielai ateis tada su jûmi	10 "
15.	Szendien!	10 "
16.	Deżimtas Susikalbėjimas apie Pirmparagawimą amżinos Gywatôs	10 "
17.	Eryczu du	15 "
18.	Raßymas wieno kelausenczo Żydo iß Senowės Czėso Mete 33 po Użgimimo Jėzaus Kristaus	15 "
19.	Pamokinimas apie Maldą	20 "
20.	Iżganytojo Tuzgenimas prie Żmonû Szirdżû	20 "

Wisi ßie 20 Raßtelei tampa jau
uż 1 Marki
pardûdami. Kas per Postą 1 Mrk. 10 Pf. isiunczia, gauna tas Knygeles frankerotay.
J. Reyländer & Sunus.

Kalendros geriktißkusiû Ukiû Pardawimû
Nedėlei nu 15. iki 21. Augusto.

	Didumas. ha.	a.	□m.	Grunßtetyres Reinertrags.	Trobu Steyres Naudojimo-Werthe. Mark.
17. Aug., pirm Pėtû ant Zėg. 10, prie Rusnės Amtsgeriktės, St. 6, Grundstukei:					
Rusė № 2	2	89	—	14,28 Dol.	2736
Dumbelwiese № 26	3	58	20	22,24 Dol.	—
Gaspadoraus Gottlieb Masteit.					
19. Aug., pirm Pėtû ant Zėgoriaus 10, prie Szilokarcziamės Amtsgeriktės, St. 10, Grundstukei:					
Tattamischken No. 218	0	53	10	3,33 Dol.	—
Laudżen No. 8	5	59	90	16,43 Dol.	111
do. No. 64	0	74	70	2,04 Dol.	—
do. No. 68	0	57	40	1,63 Dol.	—
do. No. 71	0	52	80	0,45 Dol.	—
Gaspadoraus Mikelio Palliks.					
19. Aug., pirm Pėtû ant Zėg. 10, prie Rusnės Amtsgeriktės, St. 6, Grundstukis Karkeln Nr. 98 Gaspadoriaus Ferdinando Rôse	1	76	90	16,86 Mk.	96
19. Aug., pirm Pėtû ant Zėg. 10, prie Klaipėdos Amtsgeriktės, St. 5, Grundstukis Klaipėdoj, Festungds Ulycz. № 2 Gaspadoriû Juro Kristiono Füllhaas bey Gustav Hahn	2	41	20	2,17 Dol.	282

Jono Pridrikio Sztarkio „Kasdienißkos Nankû-Knygos" iß wokißkôs Kalbôs i lietuwißką Kalbą nû Mokytojo Jurgio Meßkatczo perwerstos, kuriose Rytmeczio ir Wakaro Maldos ant koznôs Dienôs per wisą Nedėlę yra, ir nobażni Paraginimai, Maldos bey Giesmes ant wisû ewangėlißkû Szwenczių ir ant wisokiû Czėsû ir Pasilaikimû żmogißko Gywastiės, Sweikatoj', Ligoj' ir Smertije, — yra iżdrukawotos ir prie manės kaip ir wisû Lietuwôs Knyginiukû pirkti gaunamos.
J. Reylenderis bey Sunus.

Kaip
Maßynos-Alieju
Kulimo-Maßynoms
prisiulau:
ßwiesu Cylinderio-Alėju II po 45 Pf. uż Lyteri,
ßwiesu Cylinderio-Alėju I po 50 Pf. uż Lyteri,
Maßynû Medżio-Alėju (Bomėlę) po 60 Pf. uż Lyteri,
iżczystytą Rėwiû-Alėju po 55 Pf. uż Lyteri.
Wisi Maßynû Alėjei yra nu Sakû walni, o kadangi ant Wartojimo tikt labay menkay te yra priwalu, tay toksai Ztepimas pigesnis ir geresnis uż wisus kitus Tepalus yra.
Albert Lippke,
Tilżėje, Aukßtojoj Ulyczioj Nr. 95,
Drogû- bey Parwû-Kupczyste.

Mano **Laużeninkuse** gulenti **Gruntstuki** nu 51 Murgo Didumo bey mano **Rukuse** gulenti **Uki,** nu 5 Murgû Didumo, ketu aß iß walnôs Walės pardûti.
Gaspadorus ir Raßlys
Jurgis Kiupelis
Laużeninkuse pas naujûs. Stubrius.

Dirwos Parrandawojimas.
Utarninke, '16. Augusta pirm Pėtû ant Zėgoriaus 8 aß Jeckšterkiû Karcziamoj 70 Jeckšterkiû Girės Walsczjuje, Skyriuse 137, 139, 142, 143, 144, 145 gulenczių Dirwos Parcelių, nu iß wiso 37 Hektarû 91 Aro ir 4 □ Meterių Didumo, ant Naudojimo 6 Metams atwiray uż aukßcziausi Siulymą parsamdysiu.
Dinkiuse, 6. Augusto 1887.
Karal. Oberfirßteris.

Der heutigen Nummer d. „Tilżės Keleiwis" liegt eine Beilage von **A. P. Muscate, „Landwirthschaftl. Maschinen"** betreffend, zur gefl. Beachtung bei.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Tilsit. (Beilage.) Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilsit.